

O dárce plasmy je velký zájem

ČESKÉ BUDĚJOVICE –

Doby, kdy dárce krve byli masově zváni do transfúzních stanic, jsou tytam. Někteří dárce běžných krevních skupin už zažili i odmítnutí. Překvapivé situaci jsme se věnovali v Jihočeských týdnicích začátkem léta. Zdravotnická zařízení odběry krve regulují a vybízejí, aby se dárce raději předem informovali, zda je jejich krev vůbec zapotřebí. Krev se totiž nedá dlouhodobě skladovat a je jí relativně dost. V přesně opačné situaci se nachází zařízení společnosti Plasmafera, které se v Českých Budějovicích zaměřuje na odběry krevní plazmy. A dárce si mohou požádat o náhradu vynaložených výdajů spojených s odběrem až do výše 400 Kč, které se vyplacují paušálně.

Plasmy není nikdy dost

„Plasmy není nikdy dost. Používá se pro výrobu léčiv a léky jsou zapotřebí stále,“ říká ředitelka společnosti Plasmafera Lucie Danko. V tomto zařízení, které sídlí v bývalé mateřské škole v Prachatické ulici, je naopak každý dárce vítán. „My jsme rádi za každého dárce a i naši klienti stejně jako dárce plně krve skutečně pomáhají ostatním,“ dodává ředitelka.

Až do návštěvy malého zdravotnického zařízení s téměř domácí atmosférou by mě nikdy nenapadlo, že máme něco společného. Pro vnučka s poruchou srážlivosti krve jsme už několik let pro jistotu vybaveni látkou s názvem Faktor 8. Je to nenápadný lék doma v mrazáku a v případě krvácivého úrazu je třeba jej rychle předat záchraně službě, která Faktorem 8 běžně vybavena není. A právě extrahované srážecí faktory se vyrábějí z plasmy,

Ředitelka zařízení Lucie Danko ukazuje dávky od jednotlivých dárců připravené na šokové zamrazení.

kteřá se nedá uměle nahradit. Lidé, kteří chodí darovat plasmu, tedy pomáhají například lidem s hemofilií. Zdaleka to ovšem není jediný lék, který se z lidské plasmy vyrábí.

Dárce je pod zdravotní kontrolou

Dárce se objednávají na den a hodinu, které jim vyhovují. Mohou ovšem přijít na odběr i rovnou bez objednání. V recepci zájemce o darování plasmy obdrží standardizovaný dotazník, ten vyplní a je pozván k lékaři. Lékař zkontroluje dotazník a provede standardní fyzikální vyšetření pacienta. Pokud lékař odběr schválí, pokračuje dárce rovnou na odběrový sál.

„Plasma nového dárce se ale uloží do karantény a teprve poté, co obdržíme výsledky vyšetření a jsou v pořádku, tak je plasma předána pro další zpracování.“ uvedl manažer jakosti v Plasmaferě Peter Danko.

Vzorek plasmy každého dárce při každém odběru je testován na žloutenku B nebo C, syfilis i HIV. Tím jsou dárce neustále pod zdravotní kontrolou.

Sál pro dvacet lidí

Na odběrovém sále je dvacet lůžek. Používají se pouze jednorázové pomůcky a nástroje. Dárce ve svém běžném oblečení jsou napojeni na separátory, čtou si, studují, pracují na počítači s možností připojení k wifi nebo si povídají. Mnozí se už znají, vždyť je tu Plasmafera v provozu už od roku 2009. Odběr trvá kolem 40 minut. Jedním vpičem se dárce napojí k separátoru, který oddělí plasmu od krevních buněk, krevní buňky se vrací zpět do oběhu dárce, celý proces je bezbolestný.

Obnova plasmy nastává velmi rychle a darování je možné kombinovat i s darováním plně krve. Je však třeba dodržovat předepsané intervaly.

Dojíždí se i z Tábora

Plasmafera je otevřena v pracovní dny od 8 do 18 hodin. Poslední dárce tedy mohou přijít v 17 hodin, aby stihli svůj odběr absolvovat. Dárce má určitá dietní omezení, neměl by jíst masná a tučná jídla, jinak je jeho plasma bezcenná pro další výrobu.

„Chodím sem každých 14 dní už skoro dva roky. Nemám žádné projevy nebo reakce, cítím se dobře,“ říká Zuzana Bandíková z Českých Budějovic.

Stejně jako Zdeněk Starý z Tábora, který už dva roky dojíždí do Plasmaferu s kamarády. „Den dva předem jím víc zeleniny a ovoce. Smažené a tučné si musím odpustit,“ prozradil Zdeněk Starý. Jestli se po odběru těší na řízek? „Třeba,“ usmívá se.

Noví dárce vítáni

„Přicházejí k nám hodně vysokoškolské studenty. Mají o celé věci víc informací, vědí, komu darováním plasmy pomohou.“ popisuje ředitelka Lucie Danko. O prázdninách proto mají v Plasmaferě dárců méně. „Ranní a odpolední časy jsou víc žádané, proto je dobré se přes internet přihlásit na konkrétní hodinu. Objednané klienty upřednostňujeme, aby nečekali,“ dodává ředitelka. „Pro nás je nejvhodnější pravidelný dárce, proto se snažíme, aby se u nás dárce cítili příjemně a vraceli se. Klientům se snažíme v rámci našich možností vyjít maximálně vstříc,“ uzavřela Lucie Danko.

Na internetových stránkách plasmaferetického centra se lze dočíst i další informace. Na webu www.plasmafera.eu najdou zájemci objednávkový formulář, mailový a telefonní kontakt. Noví dárce jsou vítáni.

Libuše Kolářová

Na nejbližším lůžku je Zdeněk Starý z Tábora, který jezdí darovat plasmu už dva roky.

Zařízení našlo zázemí v bývalé mateřské škole, vchod je z Větrné ulice.